

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „ 50
Egy órára 1 — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkuz szerint jutányos áron. Hirdetnek fel. Delyeg-dij minden külön beigtatásért 30 kr.

„Hiszek azért szólok.“

Debreczen május 13.

A »Debreczeni Ellenőr« 110. számában — 1896. május 11. »Irálva jellemzi az embert:« egy nagyon figyelemre méltó, cikk jelent meg. Nem azért figyelemreméltó, hogy dr. Nagy Zsigmondta »Debreczeni« felelős szerkesztőjét, a guny nyilával — melynek gyakorlott kezelője — akarja halálra sebezni, s illetékes vagy illetéktelen, sértő, kicsinylő leczkét tart neki, ugysis mint tanárnak, ugysis mint szerkesztőnek, ugysis, mint városi bizottsági tagnak, sőt ugysis, mint a tudománnyal foglalkozásra hivatott embernek; nem is azért figyelemre méltó B. D. cikke, mert szabadelvű párti álláspontját védi, a mint védi; vagy D. J. gróf főispánt megakarja védelmezni jellemének kitűnő nagy vonásait idézván cikkében.

Nekünk nincs szándékunkban sem dr. Nagy Zsigmondot menteni, vagy amit irt azt helyeselni, vagy kázhozlatni; dr. Nagy Zs. — ugy hiszem, érzi azt, mivel tartozik minden oldal elhivatása és megbízásának, mivel tartozik B. D. cikkének, ha ugyan tartozik valamivel; de ismét mi nem akarunk semmit elvenni a nemes gróf főispán érdemeiből se, vagy azokhoz valamit adni . . . csak ahoz akarunk szólni, a mi B. D. cikkében nem személyes vonatkozású, hanem a mi nemzeti érzésből és történettudományi szempontból közfigyelemre méltó, s azt valóban fel is idézi.

A gróf főispán hivatalos alkalommal tett ismeretes kijelentéseért Vámbéry A. nagy tudósunknak »A magyarság keletkezése és gyarapodása« című történelmi művében kifejezett nézeteit állítja sorompóba; és habár lejjebb B. D. maga beismeri, hogy még általánosan elfogadva nincs, oly tekintélyt tulajdonít nekik, mintha már, nemcsak általánosan elfogadva, — de megdönthetetlenek is volnának.

Hát itt a hiba ismeretlen cikkirő ur. Mert a mi végleg nincs elfogadva, s Magyarországon törvény által megerősítve — az nemis lehet még politikai igazság s mint ilyet, nem való egy egészen politikai tartalmu gyűlésen, egészen hivatalos helyről és szájjal annak kijelenteni vagy azután olyannak állítani. Lehet, kell is a mi oszlopos embereinknek tudományos véleményének lenni; lehet, kell is, — e — vagy ama tudományos nézetet elfogadni; lehet még terjesztetni is, de hivatalosan — nem, mert ez az el-lennézeteket ic kelti, kihívja és szükség-telen, vagy épen káros, — mert a kedé-

lyeket egymás ellen ingerlő vitát provokál, melyet a bölcs mérsékletű vezetésnek még elkellene háritnia.

A tudománynak meg épen kötelessége, hogy egy e z r e d é v h i t é n e k romjaira, a maga zászlóját feltűzni törekvő új nézetet, a bírálat lehető legrikkább rostájára bocsássa. Mert az ilyen, új nézet által új világot, új eget és földet alkotni törekvés, lehet csak tudós ambíció tulvivése, mely igen hajlandó szemébe nevetni, egy egész nemzetnek, hogy ezerévig még azt sem tudta: hogy alakult, mi volt; hogy nem is magyar, hanem egy keverék sat., mint a hogy Vámbéry után B. D. idézi.

Na hát tisztelt cikkirő ur . . . mi tiszteljük Vámbéry véleményét, elismerjük, hogy tudományos készültség nagy apparátusával dolgozik; elismerjük követőinek, azok közt cikkirő urnak is jogosultságát, hogy Vámbéry álláspontjára helyezkedve — a magyarságot — »az ismeretes világ legeslegrikkább vegyülékének« tartsák. De nekünk is engedje meg Vámbéry nagy tudósunk s vele önök, az ő követői, hogy tagadásba vegyük azt, hogy csak kétségbe is lehetne hozni, mely szerint »a most élő magyarok közül származik-e valaki a honfoglalóktól.«

Hát igen — származik és pedig a magyarság egész zöme azoktól származik. S e tekintetben állításunk bizonyítására azt hozzuk fel, a mi nekünk jólesőleg B. D. ur is, a maga téves állítása bizonyítására beiktat, de a melylyel nekünk szolgílat bizonyítékot. Mert hát méltóztassék át nézni a világtörténelmet . . . talál-e, csak egy nemzetet, mely annyira keresztelkedve, mint ahogy a Magyarorról Vámbéry szerint állítva van, hogy »a magyarok mai nemzedékének ereiben az ősmagyar vérnek egyetlen cseppecskéje sincsen többé meg« . . . mégis meglegyen a magyar nemzetben amit állítanak, hogy megvan: a magyar faj erkölcsi hatását jellemző sajátságok: vitézség, hon- és szabadságszeretet, lovagias nagylelkűség, a más fajok és felekezettek iránti türelem és megbecsülés stb. átöröklődve. Nem látnak önök ebben ellenmondást, hogy ha kihaltak az ősjellem tulajdonosai, mégis megmaradt jellemük a bevegült idegen fajban; és a keresztelkedős nem változtatta meg az eredeti nemzeti jellemet. Hiszen ha önök hivatkoznak az ethnografiára, sőt hivatkozhatnak az állatok keresztelésére: akkor tapasztalhatták azt is, hogy az a keresztelés, hova tovább, annai inkább átalakítja az eredeti sajátságokat, melyek aztán megnesesedve, vagy elfajulva csak halvány, alig felismerhető vonások-

ban maradnak meg a késő nemzedéknél. Nézzék meg önök, hogy a nyugat-európai latin fajnak nevezett népek keresztelkedésében, aligha találunk római jellemvonásra, pedig a római is lehetett követendő példány. Hisz még most is dicsekedve hivatkozik egyik — vagy másik korcs a romai származásra; igaz, hogy a Horatiusok Deciusok Brutusok nem igen ismernének mint testőkből való testekre és vérőkből való vérőkre; s talán újra sirba vágyakoznának ha látnák, mivé lett a római jellem . . . de azért dicsekesznek. S csak a Magyar birt volna, melyről pedig általánosan elismert volt eddig, hogy nem bir absorbeáló és assimiláló tehetséggel — mégis csak e birt volna, hogy átalakítson idegen népfajokat, népkeveréket jellemben, erkölcsben magyarrá, oly sajátságokkal, melyek sem szlávokban, sem germánokban, sem románokban nincsenek meg, legalább oly kimagasló vonásokban.

Ne tessék tréfolni . . . a magyar alkotó és átalakító erejével. Nem követeljük mi a magyarnak ezt az erőt. Hagyjanak meg nekünk egy parányi természetes jogunkból származó erőt, csak . . . hogy magunk maradtunk meg az őseinktől öröklött jellemben, erkölcsben, sajátságban nemzedékről nemzedékre, akiket követtünk mint magas, dicső példányokat, hon-, nemzet-, szabadság szeretetben, a türelem erényében sat.

Igen tisztelt cikkirő ur! . . . a magyar nem népek keveréke, melyben »az ősmagyar vérnek egy cseppecskéje sincsen többé«, hanem a magyar egytellen, rokontalan nemzet, melynek geniusza nem engedte más népek árjában — hát legyen — az árja népek árjában elvegyülve átalakulni, vagy megsemmisülni, hanem megtartotta önmagát ezredéven át, s csak ezáltal tartja meg jövő ezredéven át is.

Mert az a beszéd, hogy avarok, törökök, besenyők, kunok, izmaeliták — mohamedhitü — bolgárok — keveréke a magyar, csak szemvakító szólam; ezek az elszámlált elemek, csak egy törzsenek különböző hajtásai, de mind rokon-elemek; melyeknek csak egymás mellett lakás kellett, hogy egy nemzetté forrjanak össze. Tessék megnézni: az ág most is kiválik; kun, palóc, székely sat. most is felismerhető: de jellemben, erkölcsben azokban a dicső erényekben, melyek a közös faj sajátsagai, különbség nélkül ugyanazok, s büszkén vallja mindenik magát: kun-magyarnak, palóc-magyar-nak, székely-magyarnak sat.

Hogy jöttek be a magyarokkal más fajtól származottak is kétségen kívüli; de azok megmaradtak nyelvökben, szokásaikban, faji sajátjukban, miként a -ruthen; de hogy velünk éreznék a közös hazaszeretben örömmel ismerjük el a jólesik konstatálnunk; miként rosszul esik rá gondolnunk, hogy más szintén hazánk területén lakó, ugyanazon törvényekkel élő nemzetiségeket nem tudtuk nem hogy nyelvben és viseletben, hanem még a közös honszeretetet szent erényével, sazi irántok való türelmesség háládatosságra indító erkölcsiségével sem átalakítani. Ezt úgy hiszem B. D. ur is fájdalommal érzi, mert látja is, mint eltagadhatatlan szomorú valóságot.

Azok a kik később jöttek be, s itt hazát — szerető anyát nyertek? Hát hiszen, egyesek átalakultak, mondjuk átkeresztelkedtek, lettek magyarokká erkölcsben, viseletben s; pedig gyaníthatólag csakugyan voltak köztök több Szigligeti-Rózsájában szereplő Babelhez hasonló kóbor lovagok, kiknek atyjok olasz, anyjuk francia volt, bölcsőjüket három grácia gyanánt az angol skót és ír föld ringatták, ifjává spanyolok nőveltek, lovaggá Németföldön ütötték s meghalni, vagyis inkább nagyramenni, s halálig jóllétben élni... itt mi közünk kívántak. Hát voltak ilyenek is. És ezeket miként alakította át magyar jellemmé — a magyar, bizony már azt nem tudjuk. — De annyit mondhatunk, hogy mi magyarok megbecsüljük idegenből szakadt nemzet és honfitársainkat is, testvéri szeretettel becsüljük meg; csak azt kívánjuk tőlük, hogy legyenek is azok, kiknek vallják magokat. — *Magyarok*... nemzet és hazaszeretben és szeressek e hazát nemcsak feiszínesen, nemcsak névle, hanem valóságos és bensőleg; akarják és műveljék azt minden erejükkel — a mi ennek a nemzetnek fenmaradására, fejlődésére szükséges, *függetlenségét* ennek minden attribútumaival melyek nélkül az csak vegetálna.

Tartozzanak akármely párthoz, azt a szent igazságot vallják és kövessék, amely nélkül nincs haza, nincs nemzet — csak, csakugyan emberek konglomerátuma, mely a létezésért megtagadja a magasabb, a nemzeti élet követelményeit; s vagy a zsarnokság szolgátságában huzza az ígát; vagy azt mondja »ubi bene ibi patria« s megy oda a hol az életküzdelmeket nagyobb anyagi sikerrei megvívhatja.

Nem ilyen volt a magyar s ne is legyen ilyen! De hát akkor ne akarja kioltani belőle, azt a magyar jellemvonását, azt a büszkeségét senki, hogy ő »a honfoglaló ősök« utóda, hogy »Magyarnak született«, mely oly dicső, »nagy gondolata«, mindenek felett oly szent érzés, mely a hazaszeretben istenült, s félisteneket teremt.

Ha ismerné, akarja ismerni a B. D. ur a magyar őst — származási tradíciót — nézzen szét egy kissé szélesebben e hazában s hívja meg ehhez a magyar ethnográfiai tanulmány-úthoz Vambéry tudósunkat is: talál, fog — hogy sokat ne említsek péld. Szatmár

vármegyében több községet, — Mánd, Borzova, Zsarotyán, Rápólt, stb. melyek ősidőktől fogva »első fogott helyen« lakóknak mondják magokat, s úgy tartják felölök mások is. Szegények, mert nemesek voltak, sokszor osztozkodtak, ami, mint szabótelek és föld birtokosainak mindig lehetséges volt, — de szívvél lélekkel romlatlan magyarok; s ebben a szent erkölcsiségben egyenesen tiszta magyar származásuk fenkölt, nem büszkesége tartotta meg őket. Vagy talán ez a nemzedékről-nemzedékre leszármazási tradíció hamis; ez ellenében a tudomány tapogatódzása igaz?!

Nincsmi nevünk a gothai Almanachban; nem is tudjuk talán nyolczig se felvinni őseink számát, még dominumainak sincsenek; még magas vezérhivatalokat sem viselünk; udvarképesek sem vagyunk. De van bennünk egy nemzeti érzés, melyet geniuszunk sugal, melyet nem képes a tudomány új vívmánya elgyőzni tőlünk; mely a fitymált ezredéves történetből, mythoszból, regéből, mondából veszi táplálékát... az, hogy magyarok vagyunk, magyarságunk leszármazottai; s ezt az érzést megtartjuk, mert ez a szentjel, melyben győzünk; mely által a haza fenmarad, miként megtartotta a honszeretet az múlt ezredéven át. Azok a honfitársaink, kik velünk e szent érzésben testvéresülnek, szeretettel nemzettestvéreink lesznek, bármilyen származásuk is; veők együtt élünk, együtt küzdünk mindazok ellen, — kik e haza, ennek egysége, magyar volta; és függetlensége, minél teljesebbre hozása ellen törnének. Így áldhat meg, és csak így áld meg, így is áldjon meg a Magyarok Istene!

Ez nem a tudomány botorkázása hanem lélek és érzésből kellő tudat! — Ezt hirdetjük mi másnak is »urbi et orbis« kik, a honfoglalóktól tudjuk magunkat származottaknak; s ebben becsüljük meg őseink halhatatlan érdemeit — ezredév után is.

Örömmel eltűnjük, hogy ilyen tudatban — tudatlanoknak neveznek.

A nemzet génusza legyen velünk!

Bartha Mór.

A karánsebesi merénylet. Mint az újabb hírek jelentik, a karánsebesi zászlóegységnek nincs politikai jellege s csak valami korhely szabóegény esinjének lehet azt tekinteni. — Mindenesetre kellemes dolog a román papságra, hogy az eset nem róvható közvetlenül az ő rovására, azonban a Román Miran pasztorlevele és a [holnaputáni gyűlés maga is elég ok arra, hogy a románság ellen kifejtett nézeteinket minden pontjában fentartsuk.

A szerb ripókság. Mint már tegnapi távirati rovatunkban jelentettük, a magyar kormány megijedt a maga árnyékától s kijelentette, hogy a Maros monitor csak rendes körútját végezte, mikor Belgrád elé ment, holott teljes meglepetésszerű volt a monitornak Budapestre való gyors eltávozása sőt még a monitor ma is a szerb partok körül cirka és Schiesslbr. a belgrádi osztrák magyar követ jegyzékének megismétlése és a hadihajó megjelenése Belgrád falai előtt teljesen egy időre esik. Lehetetlen tehát a dolog szándékosságát eltagadni. — Ugyanezt mutatja belgrádi atassenk azon nyi-

latkozata, hogy az eléjtétel kéreése még befejezetlen s a diplomáciai akció aktái még egyáltalán nincsenek lezárva. Novákovic szerb miniszterelnök ma jegyzéket intézett az osztrák-magyar követhez, mely jegyzékben Stefanovic rendőr főnöknek a belügy miniszteriumba való áthelyezését lefokozásnak minősíti. — Ezzel szerb részről az ügyet elintézték véli. Ez a szerb ripókság ügyében közzétett legutóbbi hivatalos kommuniké, más források pedig már az elfogott diákok szabadonbocsátásáról s a merénylet értelmi szerzői ellen indított vizsgálat megszüntetéséről beszéltek: kíváncsiak vagyunk tehát a válasza, amelyet Banffy báró ad azokra az interpellációkra, melyeket Ugron Gábor a belgrádi szerb kormány sértő magatartása tárgyában és Horánsky Nándor a belgrádi zászlócsészítés újabb fejleményei tárgyában a miniszterelnökhöz a képviselőház mai ülésén intéztek.

A Ház munkarendje. Megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint a képviselőház a jövő hétfőn, e hó 18-án fogja tárgyalás alá venni a közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslatot. Ennek befejezése után közvetlenül a kuriai bíróságról szerkesztett törvényjavaslat fog napirendre tűzteni és a delegációk működésével párhuzamosan tárgyalatni. Hogy a bünvádi eljárásról szóló törvényjavaslat tárgyalására rákerül e a sor még a nyári szünet előtt: az iránt eddigelő még a kormány sincs kellően tájékozva.

A vasárnapi üléngzés a parlamentben. A képviselőház mai ülésén Sina Ferencz és Visontai Soma interpellációt intézett a belügy miniszterhez, szigorú vizsgálatot követelve a főváros közbiztonságát veszélyeztető rendőrség ellen.

Magyar-é a magyar?

Ily czímen f. hó 8-iki számunkban megjelent vezércikkünkre a Debreczeni Ellenőr f. évi 110-dik számában B. D. betűk alatt egy terjedelmes replika jelent meg.

A cikk a tárgyilagosság teljes hijával egyedül és kizárólag csak az én személyemet tévé nem valami lovagias támadás czéljává, tulajdonképpen felelnem sem kellene rá, mert az a sérelem, a mely ellen én pénteki számunkban felszóltam, nem az én egyéni sérelmem volt, nem is csak a debreczeni, avagy az országos függetlenségi páré, hanem hazánk valamennyi politikai pártjé, az egész magyar nemzeté.

Az ilyen felesleges ügy védelmében el nem inteztet jogtalan támadást békevel türom, sőt dicsőségemnek tartom.

Soha nem kívánhat publicista magának, s il etölég felszólatásának nagyobb sikert, mint a minő azt az én felszólatásomat kísérte, mert városunk minden rendű, s minden politikai párthoz tartozó legkiválóbb polgárai a magukéva tették felszólatásom elvi tartalmát, — még azok is, a kik az általam használt formát talán nem helyeslik.

Sőt mi több, maga czikkiró is, — miután előbb Vambéry delibábos teoriájának kalandos hypothesisseivel próbál engem agyonverni, akarata ellenére is, és önmagával meghasonlástba keülvé, kénytelen az én álláspontomra helyezkedni.

Sok csürés-csavaras után ugyanis végre így szól:

»A magyar faj erkölcsi hatása jelentkezik abban is, hogy jellemző sajátosságai: vitézség, hon- és szabadságszeretet, lovagias nagylelkűség, a más fajok és felekezetek

iránti türelem és megbecsülés századokról századokra átöröklődik.

A magyar nyelv, melyben visszatükröződik szelleme, ha vett is fel szokat az árja nyelvekből, de szerkezetében, őseredeti sajátságában változást nem szenvedett; a nyelvalkotmánya s a benne uralkodó törvények ugor eredetre vallanak.

Egy nemzetnél a lényeges faji tulajdonságok minden esetre annak erkölcsi és szellemi sajátágaiban keresendők; sőt, hogy a magyarnál még a physikai sajátságok is csak módosultak, de el nem enyésztek, mutatja a vérmérséklet, mely valamint a testnek a lélek által, úgy másfelől a léleknek a test által való különböző izgathatóságban áll. A magyarnak könnyen lobbanó, izgékony, tüzes vérmérséklete olyan ma, mint volt századok előtte.

Szeretném azt az embert látni, a ki ezekben a szavakban az én állításom czáfolatát találja, hiszen B. D. ur majdnem szóról szóra azt mondja, a mit én, s így ő is elítéli a főispán urnak azt a szerencsétlen mondását, a mely ellen intéztem én az én soraimat.

Sőt még nagyobb dolgot is követ el cikkíró ur, a mivel megint az én malmomra hajtja a vizet, mikor az ő nagy tekintélyű forrását, a melylyel engem akart megczáfolni, maga üti agyon, midőn így szól:

„A Vambéry Ármín elmélete sok tudományos buvárlat eredménye, mint ilyen tiszteletre méltó ugyan, de még általánosan elfogadva nincs, azért még alkalmazásával vágni lehet.”

Ha így a dolog, kinek van igazságszeretete a ki a magyar nemzet faji jellemére hivatkozom, vagy a főispán urnak-e a ki egy ezredévi fennállását ünneplő nemzetnek a szemébe mondja, hogy nem jogosan hivatkozik a maga hosszu multjára, mert csak a magyar állam ezeréves, nem pedig a magyar nemzet, mert hiszen szerinte kétséges, hogy a most élő magyarok közül egyáltalán származik-e valakia honfoglalóktól?

Még csak pár megjegyzésem van.

Nem először történik, hogy a tisztelt ellenpárt hivatalos közlönye legnagyobb fokú rosszaságát azért zudítja reám, mert tanár létemre mondom ilyen, vagy amolyan vélelményt, de mindig a legkomolyabb meggyőződés alapján.

Nem értem az ilyen beszédet. Mert hiszen az én hitem szerint minden embernek mindig igazat kell ugyan mondani, de a tanárnak meg éppen kötelessége, már csak a jó példaadás szempontjából is, hogy a meggyőződése szerint való igazságot felelem és habozás nélkül megmondja mindenki vel szemben s minden kérdésben.

Én mint szerkesztő is ugyanaz az ember vagyok, mint a minőnek a tanári foglalkozásomban ismernek jó barátaim és ellenfeleim s nem is kívánom, hogy másnak tartsanak.

Mindazáltal abban a meggyőződésben vagyok, hogy tárgyilagos bírálat nem zavarhatja össze kettős foglalkozásom tényeit, s a miket a „Debreczen” felelős szerkesztője ír vagy mond, azt a főiskolai tanárnak sem érdemül, sem hátrányul nem lehet beszámítani; és viszont.

Másik megjegyzésem az, hogy azt az én kifogásait cikkemet nem harag sugallta, a mint B. D. ur rám akarja fogni, (a harag tartás oláh-jellemvona; én meg magyar, még pedig ő is magyar volnék), hanem a szeretet, az igazságszeretet és a hazaszeretet.

Ha ez büni B. D. ur szemében, arról én nem tehetek.

Végül tiltakoznom kell a cikkke utolján szintén hami-an rám fogott általánosítás ellen mintha én azért a kifogásolt mondásért az egész szabadelvű pártot tennem felelőssé.

Isten őrizzen! Ellenkezőleg meg vagyok győződve róla, hogy az egész szabadelvű pártban nincsen egyetlenegy számbavehető ember sem, a ki belsejében velem együtt helytelenek tapintatlannak ne tartaná a főispán ur ezredévi beszédének az én leikemre olyan fájdalmas hatású szavait, mert hiszen ők is legnagyobb részben valósággal a honfoglaló hősök vérszerinti maradékai.

Ezeket akartam az igazságszerető közvélemény objektív ítélete alá bocsátani.

Debreczenben, 1896 május 13.

Dr. Nagy Zsigmond.

a „Debreczen” felelős szerkesztője

Hatezer gyermek a nagyerdőn.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 13.

Hatezer fiu és leány gyermek gyűlt ma reggel 9 órakor a főtéren össze, hogy még egyszer felújítsa emlékében a magyar haza, a magyar nemzet ezeréves fennállásának szép emlékeit.

A hajdumegyei Gönczy-egyesület debreczeni osztálya rendezte Debreczen városa összes iskolái részére ezen igazán szép ünnepélyt, hogy ezáltal is egyik kitűzött szép céljának a hazafias nevelés előmozdításának eleget tegyen.

Sinka Sándor a hajdumegyei Gönczy-egyesület debreczeni osztályának elnöke néhány héttel ezelőtt átiratban kereste meg az összes felekezeti iskolák iskolaszékeit, hogy a mai napon általuk rendezendő nagy ezredévi ünnepélyen összes iskoláikkal és növendékeikkel vegyenek részt.

Az iskolaszékek a legszívesebben engedtek a kérésnek s így jött létre a mai nagy ünnepély, a melylyel a Gönczy-egyesület, ismét magához méltó, szép hazafias dolgot cselekedett.

Már fél kilencz órakor gyülekeztek az iskolák a főtéren és minden osztály tanítója vezetése alatt elfoglalták a részére kis jezőtábláscskával megjelölt helyet.

A főtéren levő két fasorban foglaltak helyet zászlóik alatt az iskolák. — A nagytemplomnál volt az első iskola felállít a vége pedig ott valahol a vármegyeháza körül volt.

Husz Lajos és Vásárhelyi József tanítók rendezték az iskolákat, a rendre pedig hivatalosan maga Boczkó Samu főkapitány ügyelt fel s egy szakasz gyalogrendőrt és Körner csendbiztos vezénylete alatt hat lovasrendőrt rendelt ki, hogy a kicsinyek fennakadás nélkül vonulhassanak ki.

Boczkó rendőrfőkapitány már háromnegyed 9 órakor elzárta a kocsik közlekedését a főtéren, a mi igen helyes intézkedés volt, mert ki tudja, hogy valami elvadult lo mly óriási szerencsétlenséget okozhatott volna.

Minden a legnagyobb rendben volt 9 órakor. Valóban gyönyörűség volt nézni a boldog gyermekarcokat s festői látványt nyújtott, ha az ember végig nézett a két hosszú sorban felállított gyermekezeren.

Kévéssel 9 óra után adott jelre egy honvéd szakaszvezető trombitájával jelt adott az indulásra. A menet három részén felállított cigányzenekar a „Rákóczy-indulót” zeneditte rá, hatezer gyermektorokból lelkesült „éljen” kiáltás hargzott fel s a menet megindult.

Elöl lovasrendőrök nyitottak utat a menetnek és jelvényes diák rendezők tartóztattak vissza a tömeget, hogy a gyermekek elé ne kerüljenek.

A menet előtt haladt Kovács Lajos a „Gönczy egyesület” elnöke, Sinka Sándor az egyesület debreczeni osztályának elnöke, utánuk nyolczas sorokban az ifju Magyarország, reményeink a jövőben.

Legelől haladt Nagy Károly árok utcza tanító osztálya, utánok árok utcza többi iskolák, leány és fiu-iskolák felváltva. Azután a Kossuth-utczai fiuiskola és így tovább az összes refarmátus iskolák.

A kollegiumi iskolák növendékei után Székely Melinda vezetése alatt az árvaházi kis leányok vonultak, egyszerű ruhában nemzetiszínű jelvényekkel.

Majd az ág. ev. iskola, az izr. iskola és a róm. kath. iskola növendékei zárták be a menetet, tanítóik, illetve tanítónők vezetése mellett.

Különösen feltűntek menetben Vásárhelyi József növendékei, kik mindannyian nemzetiszínű kokárdával és kalpagjuknál árvalányhajjal jelentek meg. Az iskolai növendékek kalapjuk körül hosszasan lecsüngő széles nemzetiszínű szalagot viseltek. Hajdu István tanárnak növendékei pedig valamennyien gyöngyvirág koszorúval ékesítették fejcskeiket. Lévai Lajos, a csapó-utczai iskola tanítójának növendékei egytől egyig diszmagyar pruszlik és nemzeti színű szegéllyel himezett fehér ruhácskakat viseltek.

A leggyönyörűbb látványt nyújtotta az egész menet a szemlélőre, a mint látni lehetett a hatezer ünneplő gyermeket.

Nem volt egyetlen gyermek sem, a melyik nemzetiszínű jelvényt nem viselt volna, sőt sok fiu és leánygyermek diszmagyart öltött e napra.

Mindenik osztály előlvitte a maga nagy lobogóját, a többi növendékek kezében pedig kisebb nagyobb zászló lengett.

Mikor végig nézett az ember a menetben, egy zászlóerdő tűnt a szemébe.

A menet legnagyobb rendben vonult ki az erdőre a péterfia-utcza végig. A cigányzenekarok a „Rákóczi indulót”, a „Hunyadi indulót” és más lelkesítő darabokat játszottak az egész uton. A kicsiny gyermekhad torkából gyakran tört elő lelkesítő „Éljen.”

A menet eleje már kint volt a nagyerdőn, míg a vége még a „Margit fürdő” előtt járt.

Lélekemelő volt az az ünnepély, a mely a nagyerdőn a régi korcsolyázó téren lefolyt. Hatezer gyermek kicsiny szájából hangzott az orgona és áhitatszerű „Haza dnak rendületlenül üllégyhive oh magyara” és reá „Isten áldd meg a magyart!” Valóban szebben, jobban, lélekemelőbben nem zárhatták be az elemi iskolák buzgó, hazafias tanító kara a millenniumi ünnepséget, mint ezzel a monstre diszfelvonulással!

Körülbelül 10 órakor érkezett az óriás nyolczsoros oszlop-tanuló-sereg a korcsolyázótérre zeneszó és ének mellett.

Öröm és lélekemelő volt látni azt a lelkesedést, mely az apró iskolások arczáról sugárzott.

Az erdőbe érve, Pápay István és Vásárhelyi József tanítók elhelyezték az osztályokat kitűzött helyeikre.

Most Husz Lajos r. kath. felső leányiskolai tanító pódiumra állott és vezényelte az „Isten áldd meg a magyart.” Valóban elismerés és köszönet illeti Husz Lajos tanítót, a ki ritka buzgalommal és lankadatlan szorgalommal a város összes iskoláiban tartott próbaéneklést a tanulókkal, hogy a 6000 gyermek énekében ne legyen diszonantia.

Azután Sinka Sándor lépett a szószékre és elmondta az erdőt beharsogató főnkelt szemű hazafias diszbeszédét: „Magyarország a kicsinyeknek: mi is az a millennium? Miként ünnepli a haza a millenniumot? Buzdította, sarkalta a tanulósgot, hogy szeressék a hazát, legyenek jó polgárai, honpolgárhoi e hazának, melyet őseink vérrrel szereztek meg és melynek boldogsága ime e leendő honpolgárok kezeibe leszen letéve. Visszafojtott lélekzettel hallgatták a jeles szónokot. Némelyik szemében könny csillogott.

Az igazán szép beszédből közöljük a következőket:

Varosunk kedves gyermekei!

Hazánk és a szülők reményei!

Ez az ünnepnap, melyen ma ti, kik e városnak gyermekei vagytok, összeseregletek, a ti édes hazátok születése napja. A fejetek felett mosolygó égbolt hosszú ezer év óta csak magyarnak nyújtott itt hol derűt, hol borot; s a termő föld talaja, melyet ma kis lábaitok érint, ezer év óta csak magyart táplál éltető áldásával.

Ha évenként apáitok születése napján, ünnepi ruhát öltetek s hátat rebegnek ajkaitok az eget urához: akkor ma is, ezer évet élt anyátoknak, a Magyar Hazának szent ünnepén ilik, hogy buzgó fohász szálljon kebletekből a Magyarok Istenéhez. A ti imátok, a ti örömtők, a ti hálátok, a ti fogadásteleitek, — melyekkel ma az ezeréves Ur oltáran áldoztok legbecesebb kincsei lesznek e Hazának, mert romlatlan szívek mélyéből törnek fel, s legbiztosabb zálogai egy boldog jövőnek, mert minden válaszfal nélkül esik a honszeretet napjától lelkesített magyar keblekből fakadnak.

Amde ti! Ünnepő gyermekei! kiknek keblehez ma is a haza iránt való hűség és szeretet érzetét akarjuk plántálni, s kiknek örök emlékeztetése e napnak emléket akarjuk vésní: Ti méltóan követelhetitek tőlem, hogy az emlékezet faklyájával vezesselek vissza benneteket az ezeréves multba, hogy őseitek dicsőségét s gyászát megismerve, az ősök iránt való tisztelet és hála, a haza iránt való hűség és szeretet, a honfiai öröm és fájdalom, az ősi erényekbe vetett bizalom és hazafias büszkeség összes érzelmeivel csüggjétek ez ezeréves édes anyán, mely mindnyajunkat «éltet s hantjával eltakar».

Halljátok tehát tőlem rövid vonásokban az ezer éves életnek folyását.

Először is méltán kérhetitek az ezer éves mult megéjén, hogy mi volt ez a föld ezer év előtt? A történelem azt tanítja nektek, hogy több száz éven át a népvándorlás áradatában népek jöttek-mentek a földön át, a nélkül, hogy harmelyik is állandó hazát tudott volna a Duna és Tisza között ütni. A Kárpátoktól szegélyezett három halom és négy folyó közt egy maroknyi népnek tartja fenn a gondviselés, mely messze keletről szakadt a róla e nemes és vitéz szittya népnek.

A magyar volt az a maroknyi nép, mely hét vezérével idegen népek közt meg merte kísérteni a honalkotást elhódította e nagy területet s midőn megszerzé vérrrel, vitézséggel, ellátta bölcsen alkotmányával és törvényekkel is.

Tudjátok meg, hogy a pusztaszeri vészszerezés óta, melyet ott a nemzet költött fejedelmével, a történelemben mindig nagy-szerű hivatást töltött be a magyar. Mikor itt letelepedett, megállította a népvándorlást s attól kezdve mintegy 6 századon át a nyugati műveltség őre volt, s nem egyszer saját élete veszélyeztetésével fogta föl a keletről betörő vad hódítók támadásait.

Kedves gyermekek! A mult dicsősége munkára kötelez. S ez a munka vár a jövőben, s ellen fog alani, hogy szerzett hazát meg kell tartani csak hogy ma már más fegyverekkel.

Hogy a magyar a művelt népek fegyverreit is tudja forgatni, tudja esztét kezét használni azt mutatja az ezeréves kiállítás! Jól megfigyeljétek ezen évek tanúságait. Apoljátok fejlesszétek! azokat a nemzeti erényeket, melyek e hazát fenntartották! Tegyetek szent fogadást, hogy e földet melyen élnek s halotok kell, bajaiban el nem hagyjátok soha, hogy igyekezni fogtok e földnek minden talpalatnyi területét, bárhova vessen e haza határán belül benneteket a sors. magyarrá tenni. S a mint ma buzgó fohászban egyesültök; vagy egyesüljétek béke idején e hazajávaraló munkálkodásban, hanyomunkba léptek, de ugyanez az egyetértés vezessen benneteket, akkor is ha vészes felhők tornyosulnának e hazának egén!

És most kérjük a Magyarok Istenét! Fogadja el e kisdétábor zsenge áldozatát a Ha-

zaért a Nemzetért a Királyért! Árpád apánkért, ti honfoglaló s honfentartó ősök szellemei! küldjétek le e kis darab ifjú Magyarországra erényeiteket. lelkesítétek őket az új ezred év elején, segítsétek őket hogy méltó utódaitokká viruljanak s tegyék nagygyá, dicsővé és boldoggá a második ezer év elejé a Magyar hazát!

Eljen a Haza! Eljen a nemzet!
Eljen a király!

A beszéd után ismét H u s z vezénylete alatt elénekelték a »Hazának rendületlenül«. Énekeltek a gyermekek, a tanítók, szülők és vendégek és az éneket visszahangoztatta az erdő ecbója.

Ének után kiosztották a 32 ezer db perczet, aztán egy része az erdőbe vonult majlisozni, egy nagy része pedig a Rákóczy induló énekelte — szép sorrendben ballagott hazafele. Még sokáig fognak visszagondolni e mai napra.

Az ünnepélyen a Gönczy-egyesület tagjai elég számmal jelentek meg, kívülök az ev. ref. egyház presbiteriuma is képviselve volt.

Kévéssel 10 óra előtt érkeztek ki kocsi-kon Debreczen szab. kir. város tanácsának tagjai S i m o n f y Imre kir. tan. pol. almeister vezetésével.

Ott láttuk V é r t e s s y István főjegyzőt, B o c z k ó Sámuel rendőrfőkapitányt, K ö r n e r Adolf, K i r á l y Gyula, V e c s e y Imre és H a j d u Gyula ténacsnokokat, B é z l e r Károly árvaszéki h. elnököt, M e d g y a s z a i Dezső árvsz. ülnököt, S z a b ó Kálmán polg. titkárt, K o n c z Ákos fő-és Z o l t a i Lajos segédlevéltárnokokat stb.

Az ünnepély után legnagyobb része a gyermekesregnek visszatért a városba, csupán az iskolai, cser-tímár utcai és kollégiumi iskolák növendékei maradtak künn az erdőn s daczára a délutáni esőnek estig künn szivták magukba az erdő tiszta, friss levegőjét.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a **holnapi ünnep miatt pénteken, folyó hó 15-én jelenik meg.**

Áldozó csütörtök.

Elérkezett az ujjászületés, a feltámadás után az Ő földi idejének vége s magukra hagyta az Ur az ő tanítványait, hadd érezék az egyedülvalóság, a vezetés nélkül eltöltendő napok megpróbáltatásait, amelyek alatt aztán megtanulnak a maguk lábán járni, hogy képesek legyenek felfogni és magukba olvasztani az őket hitükben megerősítő, de még csak eljövendő, megígért Szent-Lelket. Sirva kísérték fel Jézust az árvaikká leendő tanítványok az Olajfák hegyére, hogy lássák az ő felmenetelét a mennyekbe. De mondá nekik Jézus: Ne féljétek, mert én visszamegyek ugyan az én Atyámhoz, hanem el fogom küldeni magam helyett a Vigasztalót, aki megerősíti a ti lelketeket. — Mert úgy van az a világon, hogy a nagy eszmék harcászai elvégezvén a maguk munkáját, magukra hagyják, mert el kell hagyniok, az ő hiveiket, akik aztán árvaságra jutván félelemben kuzódnak meg és töprekednek, vajjon mit fognak ők csinálni vezető nélkül s várják a vigasztalót aki őket meg fogja erősíteni hitükben és elveikben. — A magyar függetlenség lelkes csapata is elvesztette az ő Mesterét, mikor eljött az ő földi idejének vége s árván maradtak az ő hivei. S midőn sirt volna a magyar nemzet az ő halálos ágya mellett, megvigasztalta a Mester az ő hiveit: »En már meghaltam 1849-ben de ha eltemetnek, fel fogok

támadni. Nem halt meg tehát, nem távozott el tőlünk örökre a mi Me-terünk, csak hallgassunk az ő szavára: szedjük össze erőnket, hogy kibírjuk az egyedülletet, amíg megérkezik a vigasztalónak az ő ideje. »Ne felej kicsiny sereg, mert tesszett a ti atyátoknak, hegy adjon nektek országot«, s az ország nem fog vezető nélkül maradni. Re néljétek!

* **Áldozócsütörtöki istentiszteletek.** Holnap f. hó 14-én áldozócsütörtökön az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következőleg tartatnak meg: a negytemplomban L o s o n c z y Endre s. lelkész, a kistemplomban D i c s ő f y József lelkész, az ispátly templomban K. T ő t h Kálmán lelkész, a Kossuth-utcai templomban M i t r o v i c s Gyula lelkész. Az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor M a t e r n y Lajos végzi az istentiszteletet.

* **Változás a rendőrségnél.** Az állásába visszahelyezett J e n e i Miklós rendőrfogalmazó — mint értesülünk — e hó 15-én foglalja el az I. ker. rendőrkapitányságnál állását, minélfogva Szentpétery Ferencz az eddigi ideiglenes rendőrfogalmazó régi helyére, a városi árvaszékhöz közig. gyakornoknak megy vissza.

* **Áthelyezett őrnagy.** G ö r g e y Arisztid honvéd huszár őrnagyot áthelyezték Kassára. Görgey a multkor vivott párbajban kapott sebesülésből már csaknem egészen felgyógyult.

* **A szegényház millenniuma.** A városi szegényház gondnoki hivatala az iránt fordult most a városi tanácshoz, hogy f. hó 17-én a város által tartandó nagy népnépnep napján szegényeit ő is megvendégelhesse s e czélra 50 frtot kér. A tanács va ősznűleg teljesíteni fogja a kérelmet s így a szegényház lakói is részesülnek valami örömben akkor, midőn az egész ország örömben uszik.

Vizsgák az ev. ref. főiskolában. A főiskola igazgatóság az ev. ref. theológiai, jogakadémiai, gymnasiumi és tanítóképzővizsgálatok sorrendjét a következőkben közli velünk: Junius hó 10-én reggel 8 órakor hálaadó istentisztelet a főiskolai imateremben. Junius hó 12-én kezdődnek az I—VI. éves hittanhallgatók párbeszédi vizsgálati s tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theológiai alapvizsgálati s tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theológiai alapvizsgálatok tartatnak; az ezekre vonatkozó kérvények jun. 25. déli 12 óráig nyújthatók be a theol. dekáni hivatalban. A jog- és államtudományi karnál. Junius 12 kezdődnek a párbeszédi vizsgálatok. Junius 20. déli 12 óráig az alap és államvizsgálatok letétele végett, a kellően felszerelt folyamodványok a jogi dekáni hivatalba beadandók. Junius 22. s következő napjain alap és államvizsgálatok tartatnak a főiskola kis tanácsteremben a később közzé eendő sorrendben. A f ö g y m n a s i u m b a n. Május 13. a VIII-ik oszt. magántanulóknak írásbeli vizsgálat. Május 15. a VIII-ik oszt. magántanulóknak szóbeli vizsgálat. Május 16. a VIII-ik oszt. osztályvizsgálat. Május 18—22 ig írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 7. d. u. torna-vizsgálat (4—5-ig a négy alsó osztályé, 5—6. a négy felső osztályé.) Junius 9. d. u. rendkívüli tárgyak vizsgálat, 3—4 ig: szabadkezi rajz, 4—5-ig gyorsírás, 5—6-ig francia nyelv. Junius 10. a VII. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban; az I. a. oszt. vizsgálat d. e. az I. b. oszt. d. u. a fizikai teremben. Junius 11. a VI. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban; a II-ik oszt. vizsgálat d. e. az a. szakaszé, d. u. a b. szakaszé a fizikai teremben. Junius 12. az V. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban, III-ik oszt. vizsgálat, d. e. az a. szakaszé, d. u. a b. szakaszé a fizikai teremben. Junius 13. a IV. oszt. vizsgálat, az a. szakaszé az oratoriumban, a b. szakaszé a fizikai teremben.

Az osztály vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. Junius 14—17-ig: magán vizsgálatok: junius 14—15-ig az I. és II. oszt. magántanulóké; junius 16—17-ig a III. VII. oszt. magántanulóké. Magántanulók szóbeli és írásbeli vizsgálatot tesznek. Junius 18—24-ig szóbeli érettségi vizsgálat. A tanítóképezdében: Junius 18 és 19 napján d. e. 9—12., délután 4—6 óráig az akadémiai VI. teremben nyilvános közvizsgálatok.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága május havi rendes közgyűlését e hó 28-án, d. e. 9 órakor tartja meg gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt a városháza nagyteremében. A közgyűlés tárgysorozatát e hó 18-án d. e. 10 órakor tartandó teljes ülésében készíti elő a városi tanács.

* **Fagyos szentek.** Már már azt hitük, hogy a három nevezetes férfi az idén hűtlen marad régi hírnevéhez, biztunk is hozzá már jóelőre, annyira, hogy egy részvetkeltő felhívást, mely a mai napról el akarta halasztani az iskolás gyermekek ünnepélyét, ki sem adtunk, mikor egyszer csak délfele megerősödik a légáramlata s egy órára olyan tisztességes zivatar szakadt a nyakunkba, hogy a szorosozott értelmében elszorult szívvel gondolunk azokra a szerencsétlenségükre épen most ünneplő és vigadni akaró szegény gyermekekre, — vajjon nem lesznek-e betegek a fagyos szentek idejére kizirkalmazott ezred éves vigalomnak. Most, d. u. 1/2 két órakor csak úgy veri a zápor az ablakokat, cikáznak a villámok, és dörögnek fellegei az égnek, — mintha ma akarná az Ur Isten Debreczert az arzei kut helyett örök időkre vízvezetékekkel ellátni. Hanem azért a debreczeni ember elterjedt felsőhajtástól s azt mondja a mai esőre, tekintet a Hortobágy felé vetvén: »Nem kértük, Uram, mára az esőt, de azért van köszönet benne, legyen áldott a Te szent Neved erejt! Mert bizony megér annyi minden kellemetlenségei mellett is ez a mai zápor, mint az ezred éves kiállítás és annak összes ünnepségei, mert a májusi eső nélkül aratás után bezárhatnók a kiállítást s kridamondás volna az ezer éves dicsőségéből. Azért tehát essél, esőske essél, a gyermekeink a meghűlést csak kiheverik valahogy!

* **Iskola vizsgálatok.** A Teleki utcai ev. ref. leányiskola vizsgája, közbejött elhárítatlan körülmények miatt, folyó hó 15-ik napján, pénteken délelőtt a kis templomban fog megtartatni; a vizsga kezdete d. e. 9 órakor. Debreczen 1896. máj. 13. Némethy Lajos s. k. ev. ref. iskolaszék elnöke.

* **Ezredévi ünnepély Bakonszegen.** Május 9-én, reggel 1/2 9 órakor a harang templomba hívta a gyűlékezést, a hová oly nagy számmal sereglettek, hogy a padok köze is zsufolásig megtelt, mint ottani tudósítónk írja. Az alkalmi gyermek isteni tisztelgetet B a k o s József ev. ref. lelkész tartotta, egyszerű, de szívbemutató, a gyermekek ártatlan ajkára illő imában hátát adva a nemzetek Istenének, hogy egy ezredet hazánknak megérni engedett, aztán tanulságos beszédben a nagy nap fontosságáról elmélkedett. Ennek végeztével a leányiskola udvarára a gyermek ünnepélyre vonult a sokaság. Ugy az ünnepélyt, mint az ünnepély fényét megjelenésükkel emelték Nadányi Miklós pusztakövésii földbirtokos családjával, özv. Nadányi Gyuláné, Nadányi Gyula nevével és községünk összes intelligenciájára. Nadányi Miklós községünk jószívű földbirtokosa nemeslelkűségének ez ünnepélyen is számos jelét adta, ugyanis az ünnepélyen szereplő gyermekeknek 1—1 fnt jutalomdíjat adományozott. D. u. 3 órakor a gyermekesereg az iskola zászlója alatt nagy néptömeg kíséretében az ezredéves dombhoz, Árpád halomhoz vonult, melyet előbbi napon Bakonszeg község hazafias lakossága emelt, a hol gyermekt örömmel, játszással töltötték az időt. A gyermekek között versenyfutás is volt rendezve. Hogy a gyermekekre nézve az ünnepély még emlékezetesebb legyen: a község lakosai által ajánlkozott különféle sütemények és az egyház

által számokra vett »Árpád jelvények« osztattak ki közöttük és a gyermekek ünnepi hangulatban zászlók alatt, hazafias dalok éneklése mellett hazavonultak. Május 10-én, vasárnap reggel 9 órakor a templomban B a r ó t h y Béla s. lelkész tartott háladó imát s hazafiasra buzdító egyházi beszédet. Ima előtt és után az erre az alkalomra rögtönzött énekkar ezredévi éneket énekelt. Délután fél-három órakor szép rendben zászlókkal az átelt ezred egyik községünkben nyugvó jelesének, a magyar költészet uttörőjének: B e s s e n y e i Györgynek sírházához vonult a közönség. hol B a k o s József lelkész emlékbeszédet tartott, az emlékoszlopra Nadányi Miklós kedves kis leánya Boriska koszorút helyezett a dalárda alkalmi éneke mellett. Onan az »Árpád halom«-hoz vonult a menet, hol a dalárda ezredévi éneke után Baróthy Béla emlékbeszédet olvasott, B o r b é l y Imre alkalmi ódát szavalt és T a r j á n y i Gergely verset olvasott fel; majd a dalárda a himnusz 1, 2, és utolsó versét zengte el. Egy pár percnyi pihenés után a fiatalság lelkesedése táncban nyilvánult. Este népbál tartatott. Dicséretre méltó a szép rend, mely az egész ünnepélyen és a bálon volt. Mindezt megtett a rendezőség, hogy az ünnepély mely benyomás örök emlékü legyen a nép előtt, hogy ne felejtsek el hazánk ezer éves fennállásának ünnepét, s hogy a szívökben élő igaz hazaszeretetet tartsák meg az idők végéig.

* **Nyomdász majális.** Tudvalevőleg, a kiknek legnagyobb szükségük van egymásra azok becsülik meg egymást legkevésbé. Igen sok tekintetben áll ez a mondás a mi mesterségünkre is, mely áll ujságírásból, szedéskől és olvasásból. Ennek a három dolognak a művelői egymásért élnek a világon s mégsem igen jó barátságban állanak egymással. Az olvasók szidják az ujságírókat és szedőket egyaránt, ha a lapban valami nekik nem tetsző dolog van; a rozszáért az írón kívül kikap a szedő is; a sajtóhibaért a szedőn kívül elveri az olvasó a port az ujságíróra is. Viszont a sajtó e kétféle munkásai előtt az olvasók mint a legfőbb ítélőbíró és hatalmaság állanak, hanem aztán egymásközt úgy áll a doig, hogy a szedő az ujságíró d. u. 2 óráig kéziratért zaklatja, d. u. 2 óra után pedig a szedő zaklatja mi a kézirattal, a mi természetesen örök ellenmondások forrása. Hanem azért mi szabad óráinkban megbecsüljük egymást s nem úgy, mint bennünket az olvasók s ime most is, midőn a mi hűség társainknak azt a nemes tervet újra közöljük, hogy h o l n p a u t á n, szombaton, e hó 16-án délután a Margitfürdőben nyomdász majális fognak tartani: az egyvétartozás legmelegebb rokonszenvével ajánljuk közös ítélőbírásnak, a t. olvasóközönségnek figyelmébe ezt a dátumot, melyen a mi szedőink mulatni fognak s a multság mellett némi jóvedelmet is szeretnének segélyző-egyletük számára összetánczolni.

* **Hervadása liliumhullás volt...** Élte virágában, szépségének teljében boldog házasságnak második évében ragadta ki a férj gyöngéd karjai közül a kegyetlen halál. Éppen a szerelem havában jött érte a kedves asszonykaért, kibe a mélyen sujtott férj mindenét siratja. A hozzánk küldött gyászjelentés így hangzik: Sinay Gyula mint férj, Munkátsi István és neje Vasas Julianna, mint nevelőszülők fiok Gyula; — Sinay Sámuel és neje Szabó Luiza, mint férj szülei és gyermekek; Gébel Anna, Gébel Agnes, mint nagynénjei, szomorodott szívvel tudatják a felejtőn jő nőnek, szeretett nevelt leányunk, hü testvér, szeretett menyünk és kedves huguk, néhai Munkátsi Margit, ferjezett Sinay Gyuláé asszonynak f. hó 11-én, éjjeli 12 órakor élete nek 20-ik, boldog házasságának 18-ik havában, a halotti szentségek átjatos felvétele után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk porrészei folyó hó 13-án délután 4 órakor fognak salátróm-utca 3422. sz. háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent Annai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise f. hó 16-án szombaton d. e. fog az egek urának bemutatni. Végtisztességtételére rokonságunkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Deb-

reczen, 1896. május hó 11. Az örök világosság fénykedjék neki! A kedves halott temetését Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Időjelzés május 14-re:** szeles, változó felhőzet, enyhe keleten csapadék.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, május 13.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök Berzeviczy Albert.

Kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Lukács, Wassics, Penczel.

Napirend első tárgya: A bizottságok megválasztása. A régi tagokat egytől-egyig újra megválasztották.

Interpellációk során Horánszky Nándor kérdi a miniszterelnököt hosszabb beszéd kíséretében, vajjon igaz-e a lapok híre, mely szerint a szerb miniszterelnök megvetésre méltó módop felülte a magyar kormányt? Bánffy ott volt ugyan, de nem válaszolt.

Sima Ferencz és Viszontai Soma interpellálják a belügyminisztert a vasárnapi népgyűlés után elküvetett rendőrségi brutálítások tárgyában, hosszabb beszédekben ismertetik a tényállást az ellenzék folytonos zugásai és megbotránkozás kifejező közbekialtásai közt.

Perczel Dezső belügyminiszter azonnal feleli az interpellációra, hogy az összes zavargások oka az volt, hogy a főkapitány elengedhetlen felettelül kötötte ki, hogy csak nemzeti színű zászlókat szabad jelvényekül használni egy helyszínén, mint mikor szétoszolnak, mégis vöröszászlók at használtak, izgató dalokat énekeltek. Azonkívül tudomására jutott a rendőrségnek, hogy a kiállítás, a millennium és a vagyonosok ellen tüntetni készültek a munkások. Ugron, Polónyi s mások felugrálva kiáltják: h a z u g s á g! r a g a l o m! Elnök többeket rendreutasít.)

Perczel folytatja: A tüntetők a rendőrséget kövekkel hajigálták, nyg hogy önvédelemből voltak egyes közegek kénytelenek fegyverüket használni. Igéri, hogy szigorú vizsgálatot tart s ha vannak bűnösök, azokat megfenyíti.

Sima és Viszontai az ellenzék tetszése közt visszautasítják a miniszter gyónításait. Perczel viszonzválasza után a többség tudomásul vette a választ.

Ugron Gábor személyes kérdésben szolt. A rendőrség jelentése egyenesen irányzatos hazugság, a belügyminiszter beszéde pedig **gyereks ostobaság.** (Óraszaj.)

Perczel védekezik Ugron vádjai ellen.

Veres József a szegény prot. lelkészek ügyében interpellál a kultuszminisztert. Ülés vége 1 órkor.

Ujabb zászlóbotrányok.

Budapest május 18. (A »Debr.« ered. táv.) Tiszolczon, Danczner híres pánszláv izgató lakóhelyén éjjel a magyar kasszinóra kitűzött nemzeti lobogót a Rimába dobtták. A hatóság nagy ünnepélyességgel rögtön visszahelyeztette a reggel folyamán a tettséket nyomozták.

Budapest május 13. A Debreczen eredeti táv, Fiumében egy c-apat horvat siheder a magyar nemzeti kokárdát összetaposta. A mint meglátták a magyarok, jól elverték őket.

Budapest, május 13. (A »Debr.« ered. táv.) Német-Bogán torontalmegyei sváb faluban, hol sok oláh is lakik, az oláh parasztok egy mérnökizgatására elégették a nemzeti lobogót. A hatóság a mérnököt s többeket a falu lakosságai közül tetartóztatta.

Az egyetemek kiterjesztése.

— Millenniumi ünnepély Ér-Mihályfalván. —

A mint már előre jeleztük, e hó 10-én tartotta meg a joghallgatók önképző köre az egyetemek kiterjesztésében az első felolvasást Ér-Mihályfalván és pedig a legszebb sikerrel. A jelzett napon az önképzőkör küldöttei a reggeli vonattal utaztak Ér-Mihályfalvára, s az állomásnál a községi előljáróság, ipartestületek zászlók alatt kivonulva fogadták. — A Üröghi Ferencz üdvözlő beszédére Kovacs Kalmán jogh. segélyegyleti elnök válaszolt röviden, mire a menet megindult s a Szózat és Hymnus-énekzése közben érkeztek meg a jogász küldöttek szállásukra. Konrád László vendégszerető hazába.

Részt vettek az aznap délelőtti megtartott impozáns millenniumi ünnepen, mikor is elébb az ev. ref. templomban tartott istentiszteleten jelentek meg, hol is Szathmári Sándor ref. lelkész tartott eszmékben gazdag beszédet s később az izraelita templomi isten tiszteleten is megjelentek.

Délben gazdag bankett volt a nemzeti szálló termeiben melyen a hölgyek is nagy számmal jelentek meg. Az első tószót Szathmári Sándor ev. ref. lelkész mondotta, hatha ő beszédében éltetvén a hazát. Azután Davidovics S. emelt szót a jogász ifjuság nevében, megemlékezvén azon lelkészedésről, mely az ifjuságot élteti ez ünnepen s hévvel előadott beszédjében a hazát éltette. Az éljenzésből neki is bőven jutott; majd Dobozi főszolgabíró szellemes és mulattató szavakkal a jelenvolt hölgyekre emelte poharát. Majd megjelent a 165 lovasból álló bandérium is és az ezernyi tömeg kivonultak a vásártérre zeneszóval, hol az Üröghi megnyitó szavai után, Konrád Ernő joghallgató olvasta fel az egyetemek kiterjesztése ügyében a szocializmusról írott munkáját. A szépen és nagygyónddú megírt terjedelmes beszédet figyelemmel hallgatták a meddig csak elért szava s zajos éljenzéssel kísérte a közönség. Első részben a szocialista elveket öszpontosította, míg 2 ik részben azokat cáfolgatta és kimutatta helytelen voltukat.

Majd Lukács Ödön joghallgató lépett diszmagyarban az emelvényre és nagy lelkesedés kíséretében szavalt a Kiss Pál joghallgató millenniumi odáját. Szavait többször megszakította a közönség éljenzése, mely a végén nagy erővel újult meg.

Az után a közönség szétoszlott s egyrészt a vasúti vendégőben tánczolt 5 óra tájig s onnan bevonulva a jogászok szállása előtt öszgyűlt és éljenzték őket, kiknek nevében Lukács Ödön köszönte meg az óvációt s onnan felvoaltak a nemzeti szállóban, hol is kezdetét vette a táncz. Szünetek alatt sok szép tószót hangzott el. — Beszélt Szathmári Sándor lelkész, Dobozi főszolgabíró, Csuka Zsigmond, főjegyző, Lukács Ödön, ki a vendégszerető Ér-Mihályfalva város közönségét éltette. Konrád László ügyvéd, ki is Lovas Sándorra, a függetlenségi kör elnökére emelte poharát.

Igazán megkapó és dicséretes az, hogy Mihályfalván osztály, vallás és pártkülönbség nélkül ünnepelték a millenniumot s épp az is okozta, hogy olyan szépen és öszhangzatosan folyt le minden; természetesen a rendezőségnek is nag, része van a sikerben.

Tanügy.

Nyílt levél.*

Texintetes Kuti Zsigmond urnak

Helyben.

Igen tisztelt Kollega ur!

A szerkesztő ur szives engede, méből nem hagyhatom meg a gyűzés nélkül e lap máj. 8-án megjelent számában »Viszhang« czim alatt irt közleményét. Nem hagyhatom, mert e viszhang oly hangon van tartva, hogy az csak egyesek följajdulása lehet, míg ellenben a magyar tanítóság nagy kontingensének zöme nem írja azt alá egész teljességében.

Bocsásson meg a kollega ur; de igen sötét színeket használt a tanítóság és az arisztokrácia közötti viszony ecsetelésére, a mit még akkor sem volna szabad, nem volna megengedhető tenni, ha az mindenütt és mindenhol ugy volna, mert ma a magyar tanítóság egy oly művelt és erős bázison nyugvó osztályt képez, mit a legmagasabb körök is elismernek. Nem szabad magunknak elitelőlég nélkülözünk magunkról, nem szabad azt a sebet, melyet a »kék vér« (mely legtöbb esetben korcs) tudatlanságból származó gögje rajtunk ejt, oly színből feltüntetnünk, mintha az fájna, mert jutalmunk nem a gyógyulás recipje, hanem neveltségessé tétel leend.

Elismerem, sőt aláírom én is azon állítást, melyben rámutat a mai arisztokrácia minden alapjai nélkülöző gögjére, mert tudataval bírok annak, hogy a művelt népeknél a gög nem létezik, elismerem, mert látom, hogy a középosztálynak is vannak egyes felfuvalkodott elemei, kiket a vak sors vagyoni jóléttel aldozt meg, a minék következtében nemcsak minke, hanem tulajdon kasztjukba tartozó embertársakat is tenézik, megvetik. De vajjon tudatosabban ezik-e ezt? Ha mint kérdést állítjuk előbb, vajjon nem tudatlanságuk sötét vakságát árulják-e el minden nyilatkozatukban, a mit felvilágosító feleletül adnak? E sötét tudatlanság, mely minden nagy szájjal hirdetett nagy műveltséjükre azt a kedvezőtlen árnyékot veti, hogy a műveltség, melylyel az arisztokrácia és a középosztály bír, még nem teljes, mert hiányzik belőle embertársainknak értékük szerinti valóbecsülése, a mi a valódi műveltség talpköve.

Őn, Kollega, intelligens családnak nevezi azt a családot, mely gyermekeinek nevelőjét a szobaleánynál, hivatalszolgánál alantasabbnak tartja, de én nem, mert az ilyen család intelligenciáját csak oly magasnak tartom, mely csak a szobaleány, a pasztor, a hivatalszolga műveltségi fokának elbiralásáig ér el, ez pedig egy tanító, tanítónő műveltségi állapotáig föltérni képtelen.

Följajdul kolléga, hogy a vigézet, irnokot stb. mindenüvé meghívják s a hautevole azokkal bankettezik; de a tanítót se keresztelebe, se banketre, se pikniüre, se lakadalomra s nem tudom én még hová meg nem hívják. Hat ez faj önnek edes jó kollega? Soha se fájjon, sőt örüljön neki. Hiszen azok a körök, a kik egy vigézet, egy alig 2 gymnaziumot elvézett irnok, egy bukott kereskedőből lett ügynök stb. stb. társaságában jól találja magát s ezekért nélkülözi egy végzett és képzett tanító, tanítónő társaságát. műveltségéről állít ki oly bizonyítványt, melynek összes kartársaink egyike sem örül.

Följajdul azért is, hogy vannak községek, egyházak, a hol Pityi Palkó csizmadia mester. Sötét János bakter uram, Huzó harangozó a tanácsadók és szóvivők. Kár értők a szó és az Isten őrizze meg a tanítót, hogy ilyen kompániában legyen közöttük a szóvivő, mert vagy le kell azok alacsony, megcsontosodott,

*) Lapunk álláspontját e kérdésben az e tárgyban hozott első cikkünkben jeleztük. Kiadtuk Kuti ur Viszhang-ját, mint a magyar tanítói kar egyik, most kiadtuk Vántsa ur Nyílt levelét, mint a tanítói kar másik részének megnyilatkozását s ezzel a vitát lapunkban befejezzük.

Szerk.

műveltségi fokára süllyedni, és velök együtt az ügyért pálinkázni, vagy elüzetni magát és az ártatlan jövő nemzedéket a posványban hagyni.

M á t é I l o n a — br. Bánffyné — esete, mely Magyarország művelt elemeinél méltó háborodást keltett fel, nem meggyalázó azon nagy contingensre — a tanítóságra — melyhez tartozni szerencsés volt, hanem igazi hőmérője annak műveltségnek, melylyel azok bírnak, a kik elődéztek azt.

Br. Bánffy, ki Magyarország miniszterelnöke, a polgárság kebeléből, igaz szerelemből választott magának élettársat. Magához emelte az egyszerű, de művelt lelkű tanítónőt, mely meg tudta érteni és tudja boldogítani a »kék vérű« szívet, nem leszállott a képzelt magasságáról, a mit egyeseknek születése ad, hanem magához emelte az érdemet, mely őt országos gondjai között boldogítani képes.

Nem intelligencia, nem arisztokrácia az, mely egy ily szent frigyot, a mit Isten áldása követelt, születési gögéből származó izetlenséggel, a mi nem nagy műveltségre vall, feldulni óhaj.

A M á t é I l o n a esete nem lealázó, sőt felemelő, mert a hitvány sallangokba kapaszkodók ime észrevették, hogy az a nép, mely ezer éven át verével védte meg a »kék vér« számára a hazát, míg áldásait ők külföldön fecserelték el, nem csak karddal, hanem a műveltség fegyverével is utat tör magának a legmagasabb polczig.

Felre a kicsinyeskedéssel tehát kollega ur. Hadd szaladjanak hóbortjaik után »a földnélküli Jánosok«, a magyar művelt és joggal intelligensnek nevezett tanítóság tudni fogja, mert ő az erősebb, mert kezében az alapvető tudományok ismeretének fegyvere, melylyel egy új társadalmat alkothat az új nemzedékből magának és a hazának.

E nagy munka csak mi ránk vár, mert Jókai szerint Magyarországot újra meghódítani a magyar tanítóság van hivatva.

Igaz hive:

Vántsa György.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

65

A n a p l ó.

(Folytatás.)

Már most élénk beszélgetés fejlődött ki közöttünk. A két tiszt, t. i. megmentőm, kit társai Villámnak neveztek és ama másik, Komikusnak nevezett tiszt mellém telepedtek. Először a magyar viszonyokról, később a magyar irodalomról folyt a beszéd s a két tiszt végtelenül örült, hogy ismerem bálványozott Petőlfjüket, sőt még látni is tudok műveiből.

— Aztán még az is kedélyes verse — mondám többek közt — melyben Pegazusát éneklé meg. És egy csintalan oldalpillantást vetvén Villámra, elkezdém mondani:

Nem angol ló az én pegazusom
Vékony nyakkal, hórihorgas lábbal...

A vezér fölkaczagott, eszébe jutva, hogy ezt ő dudolta utközben.

— Ah, grófhölgy! — szólt aztán tréfásan — ön igazán rossz politikus; milyen szépen kikémlelhetett volna most bennünket, ha el nem árulja, hogy tud magyarul.

— Oh elárult volna szívem dobogása, fellettem önkénytelen elpirulva. Éreztem, hogy arcom lángol, de azért szemébe néztem a guerrilla vezérnek, ki most meghatottan nyújtá felém kezét:

— Ön rokonszenvezik velünk, ugy-e bar?
Némán szorítam meg a felém nyújtott kezét.

Ezután az én borzalmas kalandomra került a sor. Elbeszéltem nekik utazásomat, s miután szellemem visszanyerte teljes rugókonyságát, meglehetősen élvezesen adtam elő annak apróbb tragicomicus részleteit, mikkel a hallgatóságot nem egyszer hangos kacajra fakasztottam. A legénység suttogott körülöttem, bajuszaikat pödörgetve mondogatták egymásnak, hogy tetszem nekik, különösen egy kajla bajuszu palóczi kissé hangosabban mondta:

— Dereek egy aaldott ouri szemecéy, de kaar hogy neémet!

Odafordultam hozzá és egészen az ő dialectusát utánozván, nevetve feleltem:

— Bion ki tudja? Nem vagyónk aam mindójjan fekete saarga veerüek falamiaankbaa, mett mink igaz szivvee vagyónk a magyarhon.

Kitörő kaczagás követte beszédemet és az én palóczi örvendő kiáltott fel:

— A nyüstyéet! meg palauceou és beszeel!

E derültség közben Villámnak eszébe jutott az étkezés.

— Grófhölgy! — szólt felém fordulva —

mi e kedélyes beszéd közben, melyet ön annyi szellemmel fűszerezett, egészen megfedekezünk az anyagiakról. Talán nem lesz fölösleges egy kis étkezés. Igaz, kevés jót, finomat pedig éppen nem adhatunk, de a mink van, vegye jó szívvvel,

vagy a mi még helyesebben volna mondva: vegye jó étvágygyal. Hol a markotányosné? Szaporán estebédhez látni! Ma lakomá legyen kedves vendégünk tiszteletére.

— En pedig, — mondtam felugorva — magamra vállalom a szakácsné tisztét, a mi derek vitézeink tiszteletére.

— Ah, mit gondol nagysád?

— Azt hiszi tán, nem tudok sütni-főzni?

Ohó, azt mindjárt megmutatom. Egykor unalomból, új szórakozás kereséséből megtanultam a szakács mesterséget. Most bebizonyítom, hogy még nem feledtem el.

Ezzel Villám minden ellenzése dacára neki gyürkőztem és a markotányosné segítségével hozzá láttam az estebéd készítéséhez. Dolog közben alkalmam volt a beszédes markotányosnőtől Villám felől egyetmást megtudni. . . . Ah ő tehát a rettegett guerrilla vezér, ki oly fontos szerepet játszik a harc folyamában. a vakmerő harezos, ki százféle alakban, százféle csodadolgot vitt már véghez. . . . Oh minő szívdobogással tekintek rá, valahányszor befordult a kunyhóba, hogy gyönyörködjek abban a különös tuneményben, hogyan tud sürögni-forogni étel körül egy gróf leány, egy császári udvarhölgy.

Várakozáson felül elegendő anyagot és eszközt találtam a tábor konyhakészlet-tárában, mert Villám ekkor a szokottnál sokkal több harezossal rendelkezett; dandára rendesen öthatszáz emberből állott, most azonban mintegy háromezer főnyi sereget vezérelt, mely a mint hallám, a Kápolna felé vonuló magyar hadtest egyikének oldalvédét képezte. A villámvezér most mint altábornok szerepelt.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

május 12.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként) — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — — krig. 4. Fialtal közép (páronként 251—320 klg. — sulyban 50—51 krig. 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — — 49—50 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép (páronként 220—280 klgmíg terjedő sulyban) 44—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi május hó 10-ik napján volt készletben 9496 drb. 1896. május hó 11-ik napján felhajtott — drb. 1896 május 11-ik napján elszállított 51 drb. 1896. évi május hó 12-ik napjára maradt 9445 sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

május 12-én.

A készárnyület hivatalos árjegyzései a következők

B u z s a	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	—	70	—
„ „	77	6.90	78	6.97—7.10
„ „	79	7.05	80	7.10—7.20
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
„ „	77	6.95	78	7.00—7.15
„ „	79	7.10	80	7.15—7.25
Pestvidéki ó	75	—	76	—
„ „	77	6.90	78	6.95—7.10
„ „	79	7.05	80	7.10—7.20
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
„ „	77	6.90	78	6.95—7.10
„ „	79	7.05—7.15	80	7.10—7.20
Bácskai „	75	—	76	—
„ „	77	7.00—7.10	78	7.05—7.20
„ „	79	7.15—7.25	80	7.20—7.30
Észak magy. „	75	—	76	—
„ „	77	—	78	—
„ „	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógrm.	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.30 6.35
„ másodrendű	„	—	6.20 6.30
Arpa takarmánynak	„	60—62	4.50 4.70
„ égetni való	„	62—64	5.10 5.70
„ serfőzdei	„	64—66	6.15 6.50
Zab	„	39—41	6.20 6.55
Tengeri bánsági	uj	—	4.00 4.05
„ más nemű	„	—	3.90 4.00
Repcze bánsági	„	—	0.00 0.00

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a Keresk. akadémiá palotájában

Nyomdász majális május 16-án a „Margit”-térdisztermében.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)
Délután:
Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

Évad Május-okt. Reichenhall fürdő.

Sós, savó- és legnagyobb német klimatikus gyógyhely a bajor Alpesebben. Sós-, kecskesavó, moór és egyéb kivonati fürdők. Keeskesavó, tehéntej, kefir, alpesi fűnédvek, mindenféle savanyvízek friss töltésben; legnagyobb pneumatikus kamarák, a b-lelezések minden neme, sóskutak, serpmurák Oertel tanár rendszere után, hidegvízgyógyintézet, gyógytornászat. Legjobb hygienikus általános feltételű mazas forrá-u vízvezeték, csatornázás és fertőtlenítés. Kiterjedt parkok fedett sétautakkal, Croquet- és Lawn-Tenis-terek; közelben fenyves erdők és jól apolt gyógyutak minden irányban és magas-ági viszonyban. Naponta a fürdő-zenekar által 2 hangverseny, évad színház, olvasóterem; vasuti, távirtda és telefon állomások. Részletes leírásokat küld in yen és bernentve

a fürdő-kezelőség.

Tüzifa eladás.

Üzlet felhagyás folytán alanti ezég elárusit Mármaros-megyében **Körtvélyes** és **Száldabos** állomásokon levő mintegy **800—1000** méter öl egészen száraz

tölgyfa-tüzifát jutányos áron.

Szives tudakozódások „Gőzfűrészes kezelőséghez Mármaros-Técsőn” intézendők.

BUZIÁS első rangu gyógyfürdő.

Fürdőidény: május 15-től okt. 1-ig.

Világhírű lápfürdők és aczélforrások

hasonló a Spaa, Prymout, Schwalbach és pyrawarthe aczélforrásokkal, kitünő meleg és hideg vasaczélfürdővel, mór- és ásványfürdőkkel, tükörfürdővel és uszodával, HIDEGVÍZ-GYÓGYINTÉZET és massage. — IVÓKURA kitünő eredmény vel vérszegénység, idült gyomor-és bélhurut, homok, kö- és vesebet, méh- és hüvelyhurut, vesei rendelleneségeknél, magtalanság, idegbetegség, bujakór, osz, kösavén, és fejfájásoknál stb.

BUZIÁS gyógy-árdbó vasuti állomás: Temesváron át. Társaskocsik az állomásnál. — Állami hivatalnokoknál kedvezmény. — Pazar villamos világitás a 80 holdnyi évszázados parkban. — Fürdői zenekar. Elsőrendű konyha és kávéházi italok. — A fürdőn állandó hirneves nőgyógyász van. — Mérsékelt árak. — Ismereteléseket kívánatra ingyen és készséggel szolgál a

Fürdőigazgatóság Buziáson, a hova a szoba megrendelések küldetni kéretnek.

684 sz. 1896 v. k.

Árverési hirdetés.

A debr. kir. bíróságnak 10469/1896. P. sz. végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Kovács János részére, Breuer Miksa és neje debreczeni lakosoktól 250 forint tőke, ennek 1896 évi március hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 51 frt 98 kr. perköltség erejéig 1896 évi április hó 22-én bíróság lefoglalt és 388 frt 72 kr-ra becsült butorok és egyébektől álló ingóságok 1896 évi május hó 28-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő kis-uj-utca 1750 sz. a. megartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbit ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

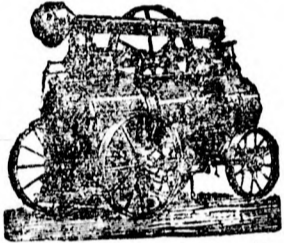
Debreczen, 1896. évi május hó 11-én.

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Kotzò Pál

gépész-mérnök

Budapest, Üllői ut 18-ik sz. alatt.

Ajánl 2°, 3°, 4°, és 4 ló erejű**Szöges cséplőkészleteket.**

Továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzeséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívüli nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafüttő **GŐZMOZGONYOKAT.**

Továbbá R. CARRET & SONS felülmulthatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyok.

s a legjobbnak ismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköti aratógépeket. Eredeti amerikai szenagyűjtőt 1 vagy 2 ló, befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető- és szörvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Vidéki ügynökök keresetnek.**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves házászer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzseléként alkalmazták közhíven, csúznál, tagzsugattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzselésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házászer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben van; foraktár: Török József gyógyszerész Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari hangszergyárosnál

BUDAPEST, II. ker.,

Lánczhid-utca 5. sz.

kaphatók

Emelvények (Tribün) páholyok és ülőhelyek
junius hó 8-ára Budapesten a hódoló felvonulásra, Albrecht uton a legjobb helyen, páholy 40 frt, ülőhelyek 3, 4, 6 és 8 frt.

Kaphatók továbbá

Seide József urnái

fűszer-, bor- és csemege kereskedés

Budapest, II. ker., Főutca 8. szám.

SCHICHT-féle SZIN-SZAPPAN

Törvényszéki belajstromozott védjegy.

igen jól van szárítva,

kitűnően tisztító,

igen takarékos a használatban,

kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehéremű és kéznek, egyáltalában a legjobb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kapható a legtöbb detail-kereskedésben.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK

városi menetjegy-irodája által létesített

„MILLENIUM”

UTAZÁSI- és ELLÁTÁSI VÁLLALAT

az 1896. évi ezredéves kiállítást látogatók számára

már most boesát ki igen mérsékelten

utazási és ellátási jegyfüzeteket,

melyek ára esetleg részletekben is lefizethető.

Ezen füzetek vasúti menettérít jegyet gyors- és személyvonatokra a vállalat újonnan berendezett

saját bérházaimban

kényelmes lakást, étkezést, egy a kiállítás területén, mint a város minden pontján levő elsőrendű vendéglőkben és kávéházakban (a melyek névsorát a közönség megnyugtatóra március elején zintén közzétesszük), kiállítási- és budavari belépőjegyeket stb. biztosítanak.

Felvi ágosításokkal és tervezettel szolgálnak a vasúti állomásfőnökök, a vidéki menetjegy-irodák, a vidéki képviselőségek, az összes községi és körjegyző urak, „Hazai” általános biztosító r-t. ügynökségei, valamint

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK

városi menetjegy-irodája

BUDAPESTEN, HUNGARIA-SZÁLLÓ.

Bejelentéseket helyben elfogad:

Ipar és kereskedelmi bank.**Katz Jakab, Balog és Jónás.**